

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник декана з науково-педагогічної та
навчальної роботи

« 12 » 20 23 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зовнішня політика провідних країн Сходу у постбіполярну добу

для студентів

галузь знань	03 Гуманітарні науки
напрямок підготовки	032 Історія та археологія
освітній рівень	другий (магістерський)
освітньо-наукова програма	Сходознавство
вид дисципліни	вибіркова
дослідницьке спрямування	«Політична історія Сходу»

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: МОГИЛЬНИЙ Леонід Петрович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри давньої та нової історії України; НАДТОКА Олександр Михайлович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри давньої та нової історії України.

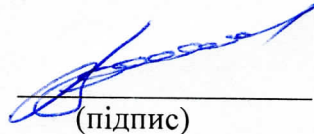
Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» _____ 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» _____ 20___ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробники: МОГИЛЬНИЙ Леонід Петрович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри давньої та нової історії України; НАДТОКА Олександр Михайлович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри давньої та нової історії України

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри давньої та нової історії України

(Віктор КОЛЕСНИК)

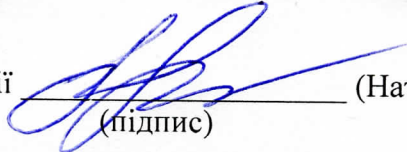
(підпис)

Протокол № 5 від « 21 » 12 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол від « 22 » 12 20 23 року № 3

Голова науково-методичної комісії

(Наталія ТЕРЕС)

(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у магістрантів цілісного системного уявлення про виникнення та еволюцію сучасної зовнішньої політики провідних держав Сходу.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* спеціальну термінологію, комплекс понять, означень з проблематики сучасної зовнішньої політики (ЗП) країн Сходу.

2. *Вміти* визначати тенденції розвитку, особливості та перспективи ЗП окремих країн Сходу, спираючись на аналіз економічного потенціалу, геополітичних особливостей, складових цивілізаційно-національної ідентичності, суб'єктивних факторів стратегії і дипломатії.

3. *Володіти* методологією і навичками користування історичною та політичною мапою Сходу, навичками добору інформації, її аналізу й аналітичної роботи з характеристики тенденцій та особливостей ЗП країн Сходу, міжнародних відносин (МВ) у окремих регіонах Сходу.

3. Анотація навчальної дисципліни:

В ході вивчення курсу передбачається опрацювання методологічних аспектів добору інформації й аналізу ЗП країн Сходу, вивчення сучасних концепцій війни, МВ та характеристики порядку МВ. Опрацювання спеціальної термінології й означень обраної проблематики. Визначення особливостей геополітичного становища провідних країн визначених регіонів, засад зовнішньої політики, основних тенденцій та проблем у двосторонніх відносинах з найближчими сусідами, провідними країнами Сходу та світу. Передбачається вивчення актуальних проблем розвитку міжнародних відносин, міжнародних та регіональних організацій. Окрема увага у межах курсу звертається на проблему територіальних суперечок між країнами, історію та особливості сучасних війн на території Афганістану, Іраку, Сирії та ін.

4. Завдання (навчальні цілі):

Професійний аналіз процесів в регіонах Східної, Південно-Східної, Південної, Центральної Азії, на Середньому та Близькому Сході та, загалом, на євразійському континенті має забезпечити формування відповідних компетентностей. Аналіз економічної та військової міцї провідних країн Сходу (опорна міць); зовнішньополітичних концепцій або стратегії зовнішньої політики провідних країн; участі провідних країн визначених регіонів у міжнародних та регіональних організаціях; перебігу, основних тенденцій та проблем у двосторонніх відносинах з найближчими сусідами, провідними країнами Сходу та світу; перспектив зростання впливу провідних країн в окремих регіонах світу та в рамках глобальної системи міжнародних відносин; участі провідних країн у вирішенні гострих проблем сучасних міжнародних відносин. Розумітися на перебігу й особливостях війн, які тривають в регіоні Середнього та Близького Сходу.

Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисциплі- ни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати</i> термінологічно-понятійний апарат із зовнішньої політики країн Сходу	лекція, самостійна робота	контрольна робота 1 (тест)	4%
1.2	<i>Знати</i> основні основні концепції МВ та складові характеристики сучасного порядку МВ	лекція, самостійна робота	контрольна робота 2 (тест)	4%
1.3	<i>Знати</i> змістовну частину зовнішньої	лекція,	контрольна	7%

7. Схема формування оцінки

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1 (тест): РН 1.1, 1.3 – 11 балів/6 балів*.
2. Контрольна робота з тем ЗМ2 (тест): РН 1.2, 1.4 – 11 балів/6 балів.
3. Реферат з тем ЗМ1: РН 2.5 – 4 бали/3 бали.
4. Реферат з тем ЗМ2: РН 2.6 – 4 бали/3 бали.
5. Опитування ЗМ1: РН 2.1-2.2 – 16 балів/10 балів.
6. Опитування ЗМ2: РН 2.3-2.4 – 14 балів/8 балів.

* максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – іспит;
- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;
- Оцінюються такі результати навчання студента: вміння встановити причинно-наслідковий зв'язок в окремих подіях історії країн Сходу, вміння з'ясувати причини, умови, простежити хід, визначити головні рушійні сили історії країн Сходу.
- форма проведення іспиту – письмова, види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей;
- мінімальний пороговий рівень оцінки, за якої залік вважається складеним – 24 бали.

Необхідна умова допуску до заліку: студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до заліку 36 балів.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час самостійної роботи (письмові звіти); бали, отримані за виконання рефератів; бали, отримані під час модульного контролю (за виконання тестових завдань), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (заліку), а саме: за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції і самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-5, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 6-10.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, реферати) і підсумкове оцінювання (іспит).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (іспит) – максимум 40 балів).

Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Іспит
Теоретичні засади вивчення курсу. Зовнішня політика (ЗП) країн Східної Азії			ЗП країн Південної Азії, Середнього та Близького Сходу			
31 заліковий бал (максимум)			29 залікових балів (максимум)			40 балів (максимум)
Самостійна робота	Опитування	Модульний контроль	Самостійна робота	Опитування	Модульний контроль	
4 (максимум)	16 (максимум)	11 (максимум)	4 (максимум)	14 (максимум)	11 (максимум)	

Упродовж семестру оцінюється робота студента *під час кожного опитування*. Під час опитування студент має можливість досягти від 0,5 до 2 балів. Критеріями оцінювання

відповіді студента під час опитування є:

повнота розкриття питання	0,5 бала;
логіка викладення	0,5 бала;
використання основної і додаткової літератури	0,5 бала;
аналітичні міркування, вміння робити висновки	0,5 бала.

Реферат студент подає викладачеві на занятті. Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція	4 бали;
тема розкрита неповно	3 бали;
реферат суто компілятивного рівня	2 бали;
розкритий лише окремий аспект	1 бал.

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **контрольні роботи** у формі тестування, зокрема Контрольна робота 1 і Контрольна робота 2. Завдання з тестування містить 22 запитання, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 0,5 бала.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Білет іспиту містить два завдання, кожне з яких оцінюється в 20 балів. Критеріями оцінювання відповіді є:

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	19-20
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	16-18
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	13-15
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	10-12
Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми	7-9
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу	4-6
Відповідь має значні помилки, або відсутня	1-3

Умовою допуску до іспиту є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до іспиту – 36 балів.

При розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90-100
Добре	75-89
Задовільно	60-74
Не задовільно	0-59

**8. Структура навчальної дисципліни
«Зовнішня політика провідних країн Сходу у постбіполярну добу»**

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
Змістовий модуль 1.				
Теоретичні аспекти вивчення зовнішньої політики (далі - ЗП) країн Сходу. ЗП країн Східної Азії				
1	Тема 1. Сучасні концепції дослідження міжнародних відносин. Сучасний порядок міжнародних відносин.	4	2	6
2	Тема 2. Зовнішня політика КНР	2	2	6
3	Тема 3. Зовнішня політика Японії.	2	2	6
4	Тема 4. Зовнішня політика РК та КНДР	2		6
5	Тема 5. Територіальні суперечки в регіоні АТР та Південної Азії	3		10
6	<i>Реферат з тем ЗМ 1</i>			5
7	<i>Контрольна робота з тем ЗМ 1</i>			2
Змістовий модуль 2.				
ЗП країн Південної Азії, Середнього та Близького Сходу				
8	Тема 6. Зовнішня політика Індії та Пакистану	4	2	10
9	Тема 7. Зовнішня політика Ісламської Республіки Іран.	2	2	6
10	Тема 8. Афганістан у сучасній системі міжнародних відносин	2		6
11	Тема 9. Ірак у сучасній системі міжнародних відносин	2		6
12	Тема 10. Країни Близького Сходу у системі міжнародної політики	3	2	6
13	<i>Реферат з тем ЗМ 1</i>			5
14	<i>Підсумкова модульна контрольна робота</i>			2
	ВСЬОГО	26	12	82

Загальний обсяг *120 год.*, в тому числі:

Лекцій – *26 год.*

Семінари – *12 год.*

Самостійна робота – *82 год.*

9. Рекомендовані джерела та література

Основна:

1. *Богомолів О.В.* Імена революції: дискурс Арабської весни. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 380 с.
2. *Борділовська О.А.* Індія і Пакистан: інтелектуальна історія розлучення. Київ: Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, 2018. 340 с.
3. *Камінський А.* Основи міжнародних відносин. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2001. 208 с.
4. *Козицький А.* Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999). Львів: Вид. науково-технічної літератури, 2000. 159 с.
5. Міжнародні організації. Навчальний посібник / За ред. *Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського*. Київ: ЦУЛ, 2003. 288 с.
6. *Сергійчик І.М.* Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кін. ХХ ст.): Посібник для студентів вузів. Суми: Університетська книга, 2003. 288 с.
7. *Шепелев М.* Теорія міжнародних відносин: Підручник. Київ: Вища школа, 2004. 622 с.
8. *Wawro G.* Historical Atlas: Historical Atlas: A Comprehensive History of the World. Stockport: Millennium House, 2008. 512 p.

Додаткова:

1. *Бжезінський З.* Велика шахівниця. Американська першість та її геостратегічні імперативи. Київ: Фабула, 2019. 288 с.
2. Китай очима Азії. Колективна монографія / Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України; Українська асоціація китаєзнавців. Київ, 2017. 316 с.
3. *Кіктенко В.О., Мавріна О.С., Мусійчук В.А. Отрощенко І.В., Філь Ю.С., Хамрай О.О.* Східний вектор стратегічного партнерства України в умовах глобального світу. Аналітична доповідь. Київ: Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України, 2013. 184 с.
4. *Крисенко Д.С.* США на Близькому Сході межі ХХ-ХХІ століть: Іракський рахунок. Київ: НАУ, 2011. 206 с.
5. Модерні ідеології Азії. Колективна монографія / Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАНУ. Київ: Гельветика, 2021. 256 с.
6. *Рубель В.А.* Територіальна приналежність архіпелагу Токто: корейський погляд на проблему // Східний світ. 2009. № 1. С. 63-71.
7. *Cleveland W.L., Bunton M.* A History of the Modern Middle East. New York: Avalon Publishing, 2016. 624 p.
8. *Fawcett L.* International relations of the Middle East. Oxford: Oxford University Press, 2019. 480 p.
9. *Musharraf P.* In the Line of Fire: a memoir. New York: Free Press, 2006. 368 p.
10. *Rabinovich I., Reinharz J.* Israel in the Middle East: Documents and Readings on Society, Politics, and Foreign Relations, Pre-1948 to the Present. Lebanon (New Hampshire): UPNE, 2008. 626 p.